

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

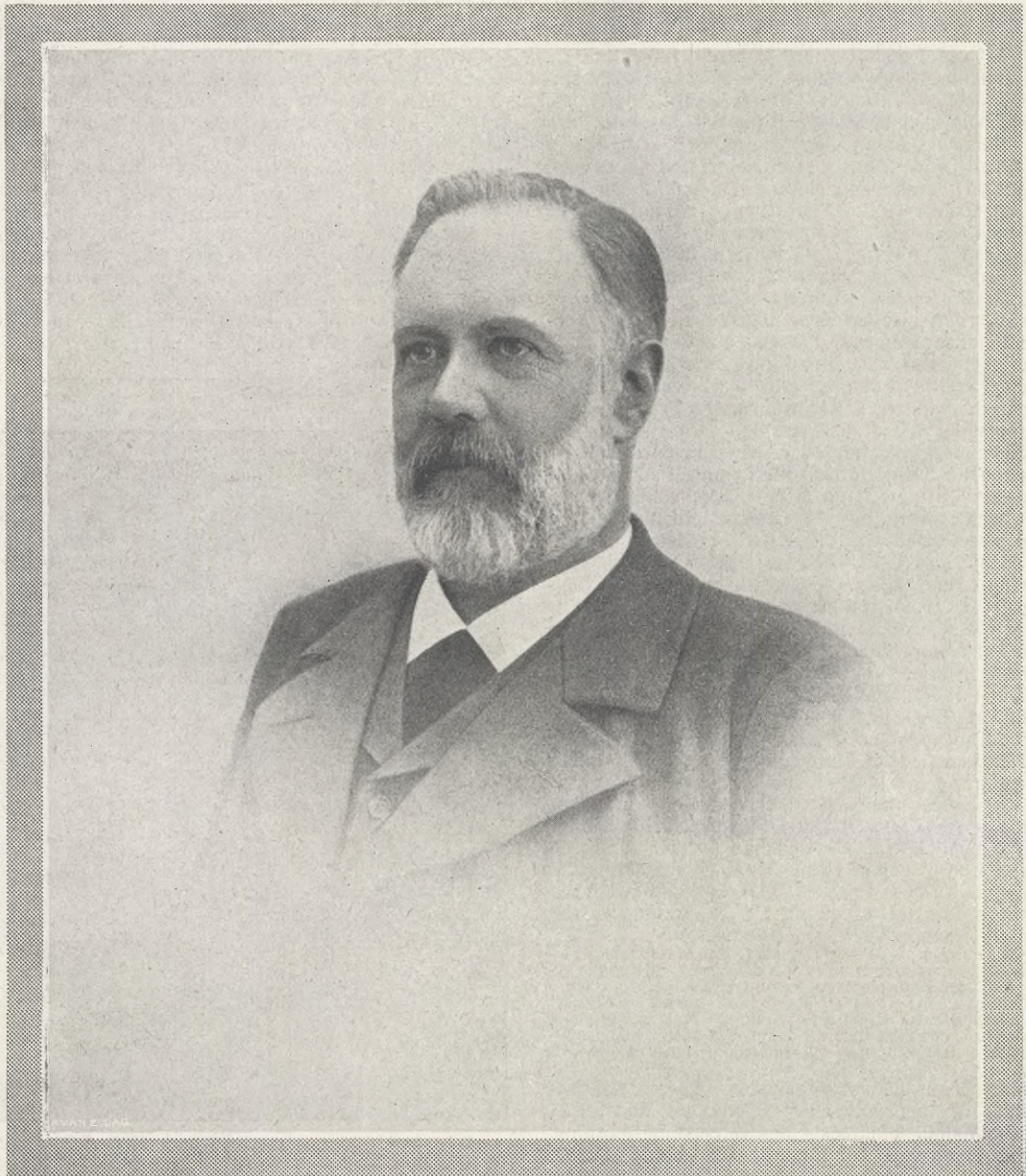
DEN 1 JULI 1906.

N° 40.

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: R. F. Berg. — Patentverkets nye chef. — Läraremötet i Skara. — Kraftiska skolans musikkår på besök i Danmark. Illustrerad t allehanda från skilda delar af landet. — Ulfunda slott. — En konstnärinnas 90-årsdag. — Drottningens återkomst från utlandet. — Furstligt besök. — Det högre armébefälet. — Engelska journalistbesöket. — Minnesstod. — Brokigt utomlandsnytt. — Kvinnokongressen i Paris. — Berta Krupp och hennes fästman. — Statyn öfver Alexandre Dumas d. y. — Eldsvådan vid Hudiksvall. — Kraftanläggningen vid Trollhättan. — "Skilsmässor" af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster. — Veckans porträttgalleri. — Hungersnöden i Ryssland.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906

F. lo Dahlgren, Malmö.

R. F. BERG.
INGENIÖR.

Kritik: Bengt Silfversparre.

R. F. BERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Namnet R. F. Berg har en god klang icke blott i Skåne utan öfver hela vårt land. Det bäres af en man, hvilken icke blott så om ledare för en stor och omfattande industri intager en framstående plats i vårt näringslif, utan som äfven på många områden inom det offentliga lifvet gjort sig bemärkt för en vid-synt och i bästa mening modern uppfattning.

Ingenjören *Rudolf Fredrik Berg* är född i Stockholm den 31 maj 1856. Hans fader var den bekante öfverläkaren, sedermera chefen för Statistiska centralbyrån F. T. Berg, och dennes varma intresse för humanitära, sociala och samhällsekonomiska spörsmål ha säkerligen redan tidigt utöfvat inflytande på sonens lefnadsriktning. Efter aflagd mogenhetsexamen på reallinien genomgick han Teknologiska institutet och innehade därefter några tillfälliga uppdrag, tills han 1873 kallades att som disponent öfvertaga ledningen af det nybildade Skånska cementaktiebolagets cementfabrik och tegelbruk i Lomma, nära Malmö. Denna industri var då ny i Sverige, och det kräfdes intet ringa arbete att föra den fram genom de svårigheter, hvarmed vägbrytande företag i regeln ha att kämpa. Men ingenjör Bergs ovanliga arbetsförmåga och framstående ledaregenskaper besegrade alla hinder, så att Skånska cementbolaget i närvarande stund icke blott representerar en viktig storindustri inom landet utan äfven på världsmarknaden intager ett aktadt rum. Bolaget, hvars aktiekapital nu utgör 2 millioner kronor, sysselsätter i allt 1,200 arbetare. Äfven om yttre omständigheter varit gynnsamma för en så lysande utveckling af företaget, måste den dock i hög grad tillskrifvas ingenjör Bergs klarsynta affärsblick och utmärkta organisationsförmåga, som ej inskränkt sig till enbart den inre arbetsledningen utan äfven grundlagt ordnade försäljningsförhållanden af denna industris alster och beredt dem förmånliga exportmöjligheter i utlandet. Vid de stora, årligen återkommande cementfabrikantmötena i Berlin är herr Berg en mycket uppmärksam deltagare och gärna hörd talare.

Såsom förut nämndes, var Skånska cementbolagets verksamhet i början förlagd till Lomma. År 1889 anlades emellertid äfven en fabrik i Limhamn. Då det efter hand visade sig att cementfabrikationen med större fördel kunde bedrivas här, förlades sislidet år hela denna gren af bolagets verksamhet hit. För Limhamns utveckling (det är nu en köping på omkring 7,000 invånare) har denna fabriksdrift varit af stor betydelse, och då ingenjör Berg varit den ledande själen i det stora industriföretaget, tillkommer honom i främsta rummet äran därför. Bland annat har han här fått tillfälle att i praktisk gärning omsätta egna-hemsidéen, hvilken i honom haft en af sina första och mest intresserade främjare i vårt land.

Det kan i detta sammanhang vara anledning att med ett par ord erinra om den lifliga del hr Berg tager i de sociala sträfvandena och speciellt i den f. n. så brännande arbetarefrågan. På kallelse af föreningen Heimdal i Uppsala höll han förliden vinter ett par föredrag i denna fråga, betraktad från arbetsgifvaresynpunkt, och ett kort citat ur hans anförande (hvilket sedermera utkommit i tryck) torde vara tillräckligt belysande för hans ställning:

”Arbetarefrågans närmaste lösning skall ske genom att arbetsgifvare och arbetare sammansluta sig i hvar sin landsorganisation med underordnade fack- och ortsförbund, och att mellan dessa organisationer göres ett bindande aftal, huru arbetsstrider skola biläggas, samt att, då detta ej lyckats, maktmedien stråjk och lockout ej få anlitas utan att beslut med kvalificerad pluraritet därom fattats och med viss uppsägningstid delgifvits motparten.”

Men äfven på andra områden af det sociala arbetsfältet är han verksam. Sålunda är han ordförande i Malmö biblioteks- och föreläsningförening, medlem i styrelsen för Malmö stads kommunala arbetsförmedlingsanstalt samt en af stiftarne af Skånska

föreningen för socialt arbete, i hvilket han tillika är ordförande. Äfven är han ordförande i styrelsen för Malmö högre handelsinstitut, om hvars tillkomst han inlagt stor förtjänst.

Det skulle föra för långt att uppräknat alla de företag af allmän art och betydelse, för hvilka ingenjör Bergs mångsidiga begåfning och oförröttligen arbetskraft tagits i anspråk. Endast ett par må anföras. Det i stor stil planerade och hufvudsakligen såsom en de skånska städernas gemensamma affär anlagda Sydsvenska kraftaktiebolaget har i honom haft en af sina upphöfsmän och verksamaste tillskyndare, och på lösandet af den för Malmö så betydelsefulla frågan om en frihamn har han nedlagt ett energiskt och värdefullt arbete.

Personligen af ett varmt religiöst sinne, hvarmed dock förenar sig en upplyst fördragsamhet, ägnar han äfven en betydande del af sin tid och sina krafter åt nykterhetsverksamheten och andra humanitära sträfvanden.

Att en person, hvars intresse och förmåga tages i anspråk på så många håll, icke alltid kan gå till botten med hvad han företager sig och någon gång äfven misslyckas, är naturligt och hör till den mänskliga begränsning, som gäller äfven för de mest begåfvade. Men detta uppväges mångfaldt af den kraftiga och fruktbarande insats han gjort på så många områden af sin verksamhetskrets enskilda och offentliga lif. Och hvad som gifvit detta arbete dess största värde är, att det burits af en ljus och hoppfull allmänna, för hvilken de mångas väl och lycka alltid utgjort ledstjärnan. Då ingenjör Berg nyligen fyllde sitt sextionde år fick han också mottaga många och värtaliga bevis på tacksamhet och erkänsla för den sällsynt rika och omfattande verksamhet han utöfvat både som enskild och offentlig man.

PATENT- O. REGISTRERINGSVERKET.

Foto. HVAR 8 DAG.

C. H. H. BENNICH.

Utnämnd till generaldirektör och chef för Patent- och Registreringsverket.

LÄRAREMÖTET I SKARA.

Foto. Lind hé, Skara.

GRUPPFOTOGRAFI FRÅN LÄRAREMÖTET.

Klubbé : Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Skalm—Öby

Adertonde allmänna Svenska lärare-
mötet har i dagarne ägt rum i Skara. Att
vi skulle lämna ens en kortfattad redogö-
relse för de omfattande förhandlingarne kan
ju icke ifrågasättas men vi skulle önskat
kunna beledsaga vår i öfrigt förträffliga grupp-
bild med mest möjligt fullständig namnför-
teckning. Då sådan icke med fotografien
blifvit oss tillsänd, är detta oss emellertid
icke möjligt.

* * *

Vi taga tillfället påpeka att vi äro tack-
samma för namnuppgifter till alla porträtt-
grupper, därvid *nyckelsiffror böra skrivas
på baksidan af fotografin.*

Efter fotografi.

KRAFFTISKA SKOLANS MUSIKÅR PÅ BESÖK I DANMARK.

Klubbé : Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Skalm—Öby

På sin tid omnämnde vi Kraftiska skolans gossorkester — sammansatt af skolans elever och tillkommen på initiativ af dess rektor, dr Brandel. Efter inbjudan från "Frivilligt Drengelørbund" på Seland och Fyen har den lilla orkestern på dr Brandels bekostnad tillbragt 10 dagar i Danmark på det älskvärdaste och gästfriaste sätt emottagen. Vi visa en gruppbild från resan jämte porträtt af dr Brandel, som så energiskt och framgångsrikt arbetar för utbildandet af skolmusikkårer.

Foto. Petterson, Söderhamn

ERKEBISKOPEN (X) besökte nyligen under en inspektionsresa i Helsingland Helsinge regementets lägerplats.

Klisché: Kmn. A.-B. Bengt Sjöversparre stilm.—Gbg

"De sju häradernas Kulturhistoriska förening" i södra Elfsborgs län hade den 21 juni sitt årsmöte å Openstens ruin vid Limared under ordförandeskap af dir. Joh. Erikson (2), Rydholm, därvid föredrag hölls af rektor S. Welin, Herrljunga om Opensten och dess historia. Därefter åkte deltagarne till Månstad, där genom ing. Fr. Bruswitz försorg en nyfunnen runsten rests på s. k. Månstads kulle, hvarest prof. Montelius (1) höll föredrag om

Amatörfoto.

Klisché: Bengt Sjöversparre.

runorna. Folkskolebarn från orten sjöngo fosterländska sånger, och deltagandet från ortbefolkningens sida var stort.

Foto. Harnesk Boden.

FÖRELÄSARE OCH DELTAGARE I SOMMARFERIEKURSEN I BODEN 16—23 JUNI.

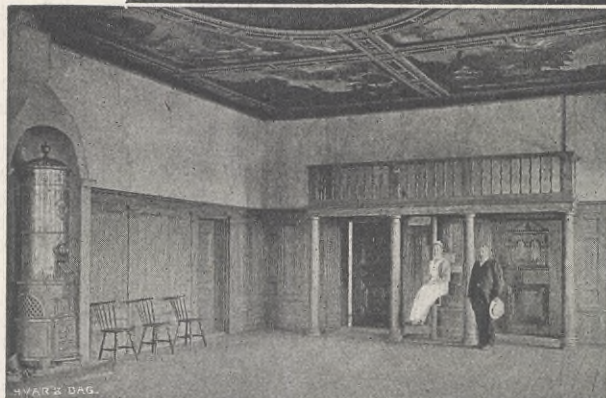
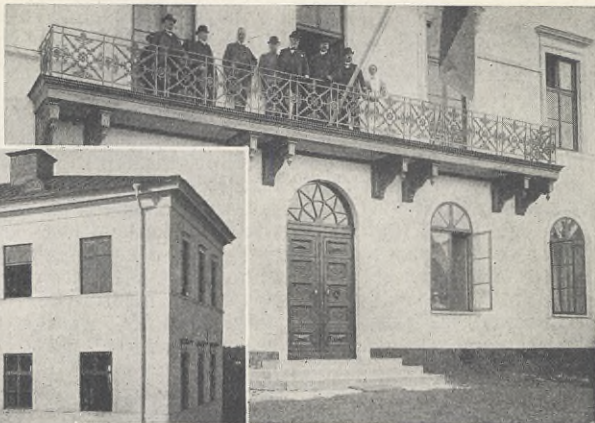
Klisché: Kmn. A.-B. Bengt Sjöversparre stilm.—Gbg

ULFSUNDA SLOTT.

DEN NYA ANSTALTEN FÖR STOCKHOLMS
LÄNS SINNESSJUKA.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLN.

Enkelt. Kem. A.-S. Kongl. Sjöförsvarsskolan.—Ög

EXTERIÖRER OCH INTERIÖRER.

I Bromma socken, Stockholms län, vid Mälarens fjärd Ulfundasjön ligger det vackra godset Ulfunda, som nämnes redan på 1480-talet och på 1600-talet tillhörde fältmarskalken Lennart Torstensson. Numera tillhör största delen af Ulfunda Stockholms stad, som här om året inköpte den väl belägna egendomen, där nu en gång i tiden greater Stockholm kommer att utbreda sig.

Hvad den på platsen uppförda hufvudbyggnaden, Ulfunda slott, beträffar, har det bebotts af Torstensson, De la Gardie, drottning Kristina, excellensen friherre G. Åkerhielm, m. fl. Slottet är nu af Stockholms läns landsing hyrt på tio år och inrättadt till upptagningsanstalt för länets sinnessjuka. Ett antal af 27 patienter kan förläggas där, men möjlighet finnes att bereda plats för tre gånger detta antal.

Anstaltens läkare är doktor Iwan Bystedt och öfversköterska och föreståndarinna fröken Mathilda Paterson.

I förra veckan togs slottet i betraktande af anstaltens styrelse, medlemmar af medicinalstyrelsen och landstinget m. fl. personer och var H. 8. D. särskildt inbjudet att taga en del fotografier.

EN KONSTNÄRINNAS 90-ÅRS DAG.

I den höga åldern af 90 år ingår d. 2 juli d. å. fru *Wilhelmina Schück*, enka efter den för sin fram-

WILHELMINA SCHÜCK.

synia pedagogiska verksamhet kände fl. d:r Martin Schück. Äfven den gamla damen själf har på sin tid gjort en stor insats i Stockholms bildningslif såsom sin tids mest framstående pianist. Utgången från en högiligen musikaliskt intresserad familj — fadern grosshandlaren Salomon Josephson och modern Beata Levin — där mycken musik idkades och regelbundet quartettmusik anordnades, föddes Wilhelmina Josephson den 2 juli 1816. I detta musikaliska hem fostrades de 10 barnen i en konstnärlig miljö och "Minas" bröder, Dir. Mus. vid Uppsala universitet. Prof. Jacob Axel Josephson och Ludvig Josephson, den framstående regissören och teaterledaren, hafva gjort det Josephsonska namnet känt öfver Norden. Edvin och Wilhelm voro också musikaliskt intresserade.

Redan vid 12 års ålder var Mina så utbildad att hon kunde ge en första konsert, vid 14 gaf hon redan undervisning åt några elever äldre än hon själf, och äfven åt sin 2 år yngre broder Jacob som sedan skulle rikta vår svenska sång med så många pärlor. Andra sedan vordna berömdheter ha också fått sin första handledning af Mina Josephson — först och främst *Ludvig Norman*, hvilkens talang upptäcktes af hans lekkamrat Wilhelm, som förde honom till systemen, och hon gaf honom hans första utbildning under 3 års tid, till hans 11:te år, då han började komponera. Äfven den sedan så framstående sångerskan *Mathilda Ebeling* utbildades sedan af henne i piano.

Sedan barnen voro vuxna, men ännu samlade i föräldrahemmet bildade desamma mötesplats för allt bemärkt i Stockholms musikvärld af både inhemska och utländska artister. *Jenny Lind*, Günther, Gunnar Wennerberg, August Berneald, Andreas Sidner m. fl. voro där trogna gäster, af utländska artister kapellmästare Reinicke o. a.

Sedan Mina ingått äktenskap med d:r Schück 1844, utvidgades kretsen vid de matinéer för kamarmusik hvilka gäfvos i det nya hemmet. Dit kom *Adolf Lindblad*, Troili, Hallström, den berömda sångerskan Normanni, Günther, Foroni, Arnoldson, fru Nissen-Saloman och Pacius samt pianisten Charles Mayer.

Det starkaste vänskapsbandet knöt Mina Josephson med Jenny Lind och den högt begåfvade Maria Ruckman, hvilka tre af broder Jacob benämndes "den kärlekskliga treklängen" hvartill han var septiman och den gemensamme vännen Andreas Sidner grundbasen.

Äfven den sedermera som skriftställarinna bekanta Sofia Adlersparre, född Lejonhufvud, var som flicka fru Schücks elev, och i hennes högst musikaliska föräldrahem umgicks hon flitigt och hade där äfven nöjet få introducera Jenny Lind, och såmedelst öppna väg för henne inom societeten.

Den insats fru Schück gjort inom Stockholms konsertväsen har varit ganska stor. Både som ung flicka och ung fru gaf hon konserter och medverkade ändå mera vid andras, efter den tidens sed utan klingande valuta, blott för sakens skull. Bl. a. medverkade hon vid den konsert Jenny Lind gaf å Carolina i Uppsala 1842 till förmån för brodern och vännen Jacob Axels utländska resa. Hon är också den som här för vår publik introducerat Schumanns och Chopins musik, och har kanske gedignare än många berömdheter framfört Beethovens sonater och konserter. Det var Maria Ruckman som först gaf henne en inblick i Beethovens musik, som i deras ungdomstid ännu var ganska okänd. Slutligen var fru Schück en af samtidens mest eftersökta lärarinnor.

Efter den första utbildningen i barndomen har denna konstnärinna mest utbildat sig själf. Då Charles Mayer gästade hennes hem önskade hon lektioner af honom, men han gaf henne blott två; "hon behöfde inte mer utbildning". Äfven en känd engelsk kvinnlig pianist, gaf henne några lektioner, och önskade att fru Schück skulle följa henne till London att där "göra carrière" men hon föredrog Sverige och hemmet.

Sorg öfver en 10-årig dotters död och tilltagande sjuklighet gjorde att fru Schück så småningom drog sig undan det offentliga lifvet, men intresset för musiken och konst i allmänhet har följt henne ända in i hennes sena ålderdom och gjort hennes sinne nytt och vaket. Värderad och aktad är hon dessutom som få, och värd att nämnas på sin 90-årsdag.

Efter fotografi.

UNGDOMSMÖTET I HJO.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre stam.—Öbg

"Excelsiorförbundet", som stiftades i Skara 1903, har sedan dess utvecklats sig ganska raskt och med sina talrika afdelningar på olika orter i Västergötland verkat afsevärdt för sitt syfte: att samla ungdomen till förädlad samvaro och till gemensamt arbete för fosterlandet. I år har förbundet känt sig starkt nog att kunna inbjuda hela Västgötaungdomen till möte, och under tre mötesdagar har ett stort antal deltagare varit samlade, därvid föredrag hållits. Andra ungdomsmöten ha afhållits på flera ställen i landet.

HERTIGPARETS
AF VÄSTERGÖT-
LANDSOMMARRE-
SIDENS Å SÄRÖ.

Under en del
af sommaren har
hertigparet för-
hyrt den konsul
Ludvig Levison
tillhöriga villan
Gransäter å Särö.

Foto. Olsson, Gbg.

HVAR 8 DAG

Kitché: Bengt Sjöforsparre

Foto. Johansson, Linköping.

Kitché: Bengt Sjöforsparre

Nyligen afhölls
i Norberg en bazar
för ett blifvande
tuberkulos-
sjukhem. Från
den icke minst
ekonomiskt lyc-
kade bazaren med-
dela vi en mera
ovanlig bild
"Bärgsmansstu-
gan", en interiör
från 1600-talet.
De ständigt åter-
kommande "zige-
narne" saknades
ej heller här —
men vi afstå nu
och mest möjligt
från sådana, ena-
handa bazarbil-
der.

Af kronprinsessan Victoria har till utställningen
för arbetareskydd i Stockholm öfverlämnats *ett par*
kok-korgar, tillverkade i Karlsruhe, hvilken uppfin-
ning visat sig till gagn för tyska arbetare och nog
äfvén kan bli till nytta i Sverige.

Efter en kortare första uppkokning af maten uti
det i kok-korgen befintliga kokkärlet, nedsätter man
detsamma i korgen och lägger dynan och korglocket
däröfver. I kastrullen ångar och kokar maten af sig
själf utan vidare åtgörande och kan fullt färdigkokad
efter 4—6, ja, ända till efter 8—10 timmar förtäras.

Maten färdigkokas sålunda utan eld och utan sär-
skild tillsyn och är ända till efter tio timmar alldeles
varm. Medelst en dylik kok-korg kan man alltså få
varm föda hvar som helst.

Idén är emellertid sedan gammalt känd i Sverige,
där man på somliga ställen begagnar sig af hö, hvári
kärnen med maten nedsättes, för att hålla densamma
i kokning.

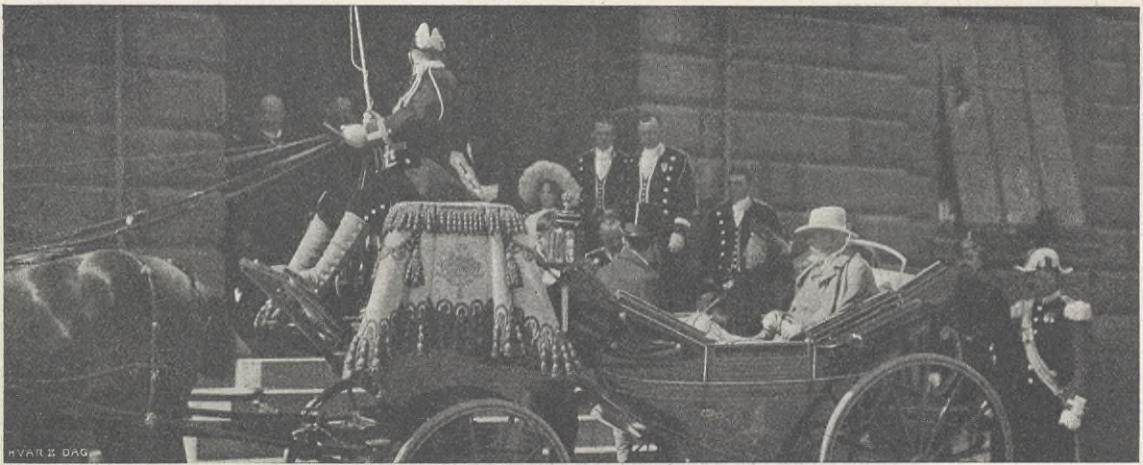

HVAR 8 DAG

Efter fotograf

Kitché: Bengt Sjöforsparre

DROTTNINGENS ÅTERKOMST FRÅN UTLANDET.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Gbg.

ANKOMSTEN TILL STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

FURSTLIGT BESÖK.

Den 20 juni återkom drottningen från vistelsen i utlandet.

Konungen hade mött sin gemål i Liljeholmen och vid Centralstationen hade hertiginnan af Västergötland med prinsessorna Margaretha och Märtha samt hertigen af Nerike infunnit sig för att hälsa drottningen välkommen. Konungaparet åkte direkt ut till Rosendal. Flaggning ägde allmänt rum utefter den väg, färden gick.

* * *

På besök hos sin syster änkehertiginnan af Dalarna, hvilken som bekant, residerar på Haga slott vid Stockholm, befinner sig f. n. änkehertiginnan Antoniette af Anhalt, prinsessa af Sachsen-Altenburg, f. den 17 april 1838 och änka efter regerande hertigen 1904. Hennes son, hertig Friedrich, tillträdde regeringen den 24 januari 1904.

DET HÖGRE ARMEBEFÄLET.

Foto. Kaudern, Sthlm.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

G. A. TORÉN.

K. m:t har beviljat öfversten i armén, öfverstelöjtnanten och chefen för Gottlands artillerikår A. J. B. von Strussenfelt (se VI:22) afsked och utnämnt majoren vid Svea artilleriregemente G. A. Torén att vara öfverstelöjtnant och chef för Gottlands artillerikår.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre

ENKEHERTIGINNAN AF ANHALT.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

DE ENGELSKA, FURSTLIGA GÄSTERNA PÅ SKANSEN.

Kliché: Bengt Sjöforsparre

Ett besök på Skansen i Stockholm aflades den 20 juni af hertigparet af Connaught, prins Gustaf Adolf och prinsessan Margaret, prinsessan Patricia och prins Arthur. De gamla allmogedanserna utfördes på dansbanan för de furstliga gästerna och Kantelemannen spelade i Bollnässtugan. Det hela tycktes mycket intressera de britiska furstliga personerna.

ENGELSKA JOURNALISTBESÖKET.

MINNESSTOD.

Foto. Jonason, Gbg.

Sverige gästas f. n. af ett antal inbjudna engelska journalister som skola genomresa och bese landet under ledning af svenska tidningsmän. De inträffade midsommardagen i Göteborg och fortsatte till Näås där slöjdskolan m. m. besågs och därifrån vi meddela tvenne fotografier.

Foto. Jonason, Gbg.

FRÅN UTFÄRDEN TILL NÄÅS.
Presidenten, major Gratwicke (X).

Kliché: Bengt Sjögersparre.

Häromdagen aftäcktes å Göteborgs Museigård en byst af den på sin tid framstående kommunal mannen, redaktör S. A. Hedlund.

BROKIGT UTOMLANDSNYTT.

HVAR 3 DAG.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöström.

KRÖNINGEN I TRONDHJEM.

HVAR 3 DAG.

PETROLEUMKUNGEN ROCKEFELLER hade i det längsta undgått parisertidningarnes energiska intervjuare — men efter två veckors jakt lyckades en af dem att få fast den motspänstige; resultatet blef dock daligt, ty Rockefeller nekade att uttala sig på något sätt.

HVAR 3 DAG.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöström.

MYLIUS ERICKSENS GRÖNLANDSEXPEDITION afseglade från Köpenhamn den 24 juni. På kommandobryggan synes E. och far. tygets befälhafvare, marinlöjtnant Trolle.

KVINNOKONGRESSEN I PARIS.

LADY ABERDEEN.

Vice konungens af Irland gemål, kongressens president.

Under dagarne 14—17 juni har en internationell kvinnokongress ägt rum i Paris. Vår påpasslige fotograf har insänt några ögonblicksbilder från förhandlingarne m. m.

* * *

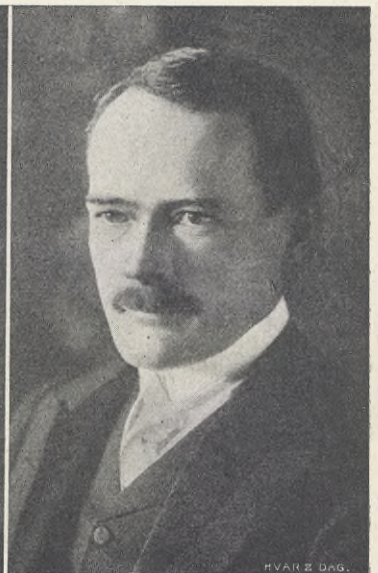
En mer än vanligt ceber förlofnig har nyligen ägt rum i Tyskland. Universalarfvingen till den ofantliga Krupp'ska förmögenheten, fröken *Berta Krupp*, har nyligen förlofvat sig med legationsrådet d:r von Bohlen och Halbach. Den 19 åriga damens trolofvade är 36 år och har varit anställd vid diplomatiska kåren. Förvaltningen af de 500 millionerna hvar till kanonkungens efterlämnade rike- dom uppskattas skall väl dock sannolikt afbryta tjänstebanan.

PROFESSORSKAN RETZIUS,
svensk delegerad.

TVÄNNE SVENSKA STUDENTSKOR.

Efter fotografier.

Kliché: Bengt Silfverparre Stålm.—Gbg.

BERTA KRUPP OCH HENNES FÄSTMAN.

STATYN ÖFVER ALEXANDRE DUMAS D. Y.

FRÅN VÅR KORRESPONDENT I PARIS.

Vi ha ännu inte hunnit riktigt hämta oss efter Cornelles korta visit (se föreg n:r), förrän Alexandre Dumas fils behagat intaga midtpunkten af Place Malesherbes. Och inom kort skall Godard-monumentet invigas. Litet därefter kommer väl Zola och antagligen därefter Waldeck-Rousseau och hvem vet hvilka flera storheter Paris stadsfullmäktige kunna ha i bakfickan åt oss. Brrr, tycka inte mina läsare att det är synd om ministern för de sköna konsterna och de stackars korrespondenterna som skola behöfva variera den "monumentala" texten snart sagt hvar vecka.

Dumas-statyn har åtminstone en obestridd fördel: man får genast klart för sig hvem den föreställer utan att behöfva gå och titta efter ett namn, som man ju vanligtvis får göra med Paris otaliga bronsgubbar som stå i "gif akt"-ställning med en bok som de *inte* läsa i. Konstnären, de Saint-Marceaux, har nämligen haft den lyckliga idén att i monumentet där den i en vid målarkappa insvepta författargestalten egentligen blott är hufvudpersonen, låta en ganska framskjuten plats intagas af en Dame aux Camelias.

Place Malesherbes kommer att med statyn öfver Alexandre Dumas d. y. byta namn; den heter hädanefters till de goda parisarnes stora förnöjelse Place des Trois-Dumas. De tre krigarsjälarna voro ju aldrig kända för någon vidare släktkärlek trots de nära band som förenade dem och nu komma de tack vare någon humoristisk stadsfullmäktigt att få afundsamt betrakta hvarandras mer och mindre eleganta bilder, där de stå på den lilla grönskande gatuutvidgning, som hedras med namnet "place". Där ha vi farfadern, den gamle generalen, som med svärd i hand förde blodigt krig; fadren, som i "Musketörerna" och "Grefven af Monte Christo" gifvit näring åt krigs- och äfventyrlustan och så slutligen nu Kameliadomens skapare, som vigt sin penna till vapen i striden mot de sociala missförhållandena.

Efter fotografi.

Ktöhd: Bengt Sjöberg.

Efter fotografi.

Ktöhd: Bengt Sjöberg.

M:ME ALEXANDRE DUMAS
efter ett nyligen taget ögonblicksporträtt.

OBS!

SKRIF BLOTT PÅ EN SIDA AF
PAPPERET VID INSÄNDANDE
AF BIDRAG TILL HVAR 8 DAG.

ELDSVÅDAN VID HUDIKSVALL.

Den 17 juni utbröt eld i Hudiksvalls trävarubolags stora brädgårdar nära staden, därvid cirka 10,000 stand. trävirke brunno upp. Dessutom ödelades förstaden Ävik, hvarigenom 1,500 personer blefvo husvilla. Ingen människa förölyckades.

Foto. Olson, Hudiksvall.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre SSBm.—Gbg

VY ÖFVER BRANDEN. — DET HÄRJADE ÄVIK.

KRAFTANLÄGGNINGEN VID TROLLHÄTTAN.

Det första skottet vid Statens storartade Kraftstationsanläggning i Trollhättan har i dagarna lossats. Cirka 2 kg. dynamit användes till laddning i 3:ne borrhål och antändes genom elektriska ledningar. En väldig bergmassa lossades och kastades ända till 30 à 40 meter högt i luften.

Det första arbetet gäller en afloppstunnel af 1,8 met. höjd, som från botten af den blifvande kraftkanalen leder ned i Hojums varp väster om kyrkan. Botten af tunneln befinner sig cirka 18 meter under nuvarande landsvägen. Tunneln skall användas dels till att under kanabygget utforska den söndersprängda bergmassan och dels sedan kanalen blifvit färdig, till att snabbt kunna afläda vattnet från densamma.

Foto. Jacobson, Trollhättan.

DET FÖRSTA SKOTTET.

Kliché: Bengt Silfversparre

Bilden, som visar startskottet, är taget tvärs öfver älven från västra stranden.

Ett stort vackert rum möbleradt med smak och gammaldags ordningssinne, allt ser begagnadt, men väl vårdadt ut. Fönsterväxterna knoppas och blomma rikt. Böcker och tidningar ligga ej kringkastade utan prydligt lagda på bordet mellan fönstren.

Månader, veckor, dagar ha gått. Nu är det den sista dagen. Nu skola de skiljas. Hustrun vet knappt hvarför hon ordnat allt som vanligt här hemma, då snart hvarje föremål skall flyttas för att icke påminna om den som varit.

Hon tar just nu med öm försiktighet bort några vissna blad från fuchsian och hennes förgråtna blick smeker en liten barnslig, ljusröd knopp på mossrosen. Tänk, att den ville blomma i år. Hon är ful, fru Monika, ser gammal och tård ut. Håret, som hon bibehållit krusadt ända tills — — i förgår, då Gösta sagt, att det såg ut som brändt gräs, var nu testigt bortkammadt från en aldeles för hög, fårad panna. Munnen brukade förr le så godt och varmt, men det var längesedan, ett skarpt veck hade ersatt leendet.

Göstas steg hördes i tamburen, de ljödo låtta och snabba som dens, hvilken går mot ett efterlångtadt mål.

Han står i dörren. Hon vänder sig inte om. Hon vet ändå, att han ser lugn och besluten ut. Längst inne i hans blick bor den väniade lyckan, och den sänder bud till leendet att fördoldt smyga värmande kring den hårdt skurna munnen. Det är hundra mil emellan dem, hur skulle de kunna nå hvarandra; deras ord bli till sträfva telegrammeddelanden.

Han talar först.

— Är du färdig?

— Ja.

— Tåget går precis tolf.

— Allt är packadt.

— Är det något du glömt säga, så vet du min adress.

— Jag har ingenting glömt.

— Ditt kreditiv är ordnat.

— Jaså.

Han hade väntat ett tack nu som alltid eljest under deras femtonåriga äktenskap. Hon har tackat så innerligt för hvarje den minsta obetydlighet, och han känner plösligt en löjlig saknad efter detta mjukt kvinnliga tack, som gafs i kärlek och tro. Så skuldar han af sig den vecka stämningen som en kappa, hvilken med en enda rörelse kan axlas af, och han tänker i stället på Rigmor, hon, som nu är kvinnan i hans lif, som han för en halftimme sedan vaggat på sitt knä, ljufva älskliga Rigmor med hår som mattgult silke och hy som hvit-skära blomblad. Svartögd, smidig, lockande och fager, en personifierad lifslust, ett middagssolsken utan aning om kvällens skuggor. Åh, han älskar henne.

Hela hans varelse begär henne. Tunga år har han haft nog af. Monika och han ha delat mycket, men hon har tagit det bittra och svåra så som måste man inmänga det i hvarje tanke. Han vill dock gärna säga henne, att hon aldrig svikit sin plikt, men han känner sina ord som en allmosa, hvilken han skulle kasta efter henne, som aldrig bedt därom.

— Har du ingen önskan, säger han i stället.

— Jo.

— Så säg.

— Ingen kan uppfylla den.

— Hvad är det då?

Hon hör den otåliga klangen i hans friska stämma och minnes, att så ljöd den, när de tillsammans vakade vid lille Bos dödsbädd. Bo, den äldste hade de båda begråtit, hon mest, ty hon hade redan hunnit ge barnet framtid, lycka, hela den rymd af ljusa drömmar,

som hon då själf ägt. Hon mins sommarkvällar, då de blomsterhöljt hans graf, och då de suttit där, hviskande till hvarandra som två fåglar kvittra. Det hade varit tomt i hemmet när de återvände dit, tomt efter gossens joller, men ändå ej fattigt och grått; de ägde hvarandra.

Åren gåfvo, åren togo. Fyra små grafvar hade hon nu att vårda. Hon hade sört och lidit sig gammal och sjuklig i förtid. Han hade tröttnat på mörkret som smugit sig öfver henne. Han var för mycket man för att kunna dela en smärta. Kärleken tvindog inom honom som en sjuk planta. Hon hade sett in i hans sinne så ofta, så spörjande. Nu var allt henne klart. Han måste ha näring för kropp och själ i en lustgård, där trädet på godt och ondt stod orördt.

— Din önskan, frågar han kort.

— Å — trött, förtvifladt: Ett enda, enda lifsinnes.

Han tar ett steg framåt. Allt hade varit honom lättare att höra än just detta, ty han förstär henne i det krafvet och känner, att han blottställt henne grymmare än han haft rätt till. I sin vanmakt blir han brutal. Hon har sårat honom, det är mera än ett hudsår, det svider i hela hans väsen af medkänsla, och han kan ingenting göra, därför slår han med ord, som när en käpp hviner i luften.

— Lifsinnes! Skaffa dig. Du är fri.

— Nej.

— Hvad binder dig.

Hennes hopsjunkna, linjegrumliga och förtorkade gestalt råtar sig långsamt, och de smala händerna lyftas för att taga stöd mot en stolkarm. Hon tycker, att hon skall tala så länge, tala ut som aldrig förr. Läpparna skiljas med en djup suck, orden komma . . . Två ord blir det till, två ord, som innehåller en lifsbikt i sitt skälvande vemod.

— Det förflutna.

Du skall glömma, eller — du skall lefva på minnen, det är många små fruntimmer, som inte beställa annat än knyta upp och igen souvenirernas himmelsblå band. Du är ju ekonomiskt oberoende.

Han var samum, som förhärjande yrde fram. Samum, som begrof hvarje blomma i het sand, och som drog vidare utan att fråga efter det förstörda.

Monika ser upp på pendylen. En halftimme kvar, innan tåget går. Trettio minuter, innan de skola skiljas för att aldrig mötas mer. Hon skall taga farväl nu; vid stationen blir det blott en brådiskande dehlé af nyfikna

— Det är väl tid nu, Gösta?

— Art kläda sig, ja!

— Så adjö då.

— Jag följer dig ju till tåget.

— Ja — ja visst.

Han undrar, om det skulle göra henne godt med en smekning och tycker plösligt, att han själf skulle önska detta minne, men . . . han närmar sig henne, och i detsamma minns han, att han en gång gått emot henne som väntande brudgom, och att hennes ögon strålände besvarat hans stumma ifver.

— Tack — för mycket, Monika! Ack, om du kunde förstå mig.

— Det gör jag.

— Men i sorg eller bitterhet.

— Å — slit inte sönder mera med ord . . . ord. De tjäna ingenting till! Hon lägger sin ena hand lätt på hans skuldra. — Du vill, att min kärlek skall dö. Om den vore en mark, som du kunde trampa på, gjorde du det. Käre Gösta, är inte det dig nog, att jag försvinner? Min kärlek till dig och barnen ha varit glädjen och styrkan i mitt lif. Rår jag för det?

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. R. CEDERSTRÖM.

Den 28 juli fyller kammarherren, frih. Rudolf Cederström 90 år. Stud. ex. 30, fyra år i krigstjänst, kansl. ex. 35, ex. rätte. ångsverken 36, auskultant vid Svea höfrätt 36, Riddarholmsdirektör 54, kammarherre 55, prot.-sekr. i K mts kansli 59. Prisel. af Svenska akad. Mångårig ledamot af Riddarh.-direktionen.

A. J. ENANDER.

Prosten Anders Johan Enander i Borås fyllde den 2 juli 80 år. Stud. ex. 48, prästvigd 50, kyrkoherde i Borås 60, prost i Ås kontrakt 79-04. Ledamot af Riksd. A K 76-78, ordf. i Borås stadsfullmäktige 67-92.

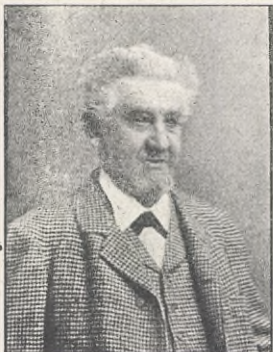
C. V. LUNDSTEDT.

Disp. Viktor Lundstedt i Mariestad fyllde den 23 juni 65 år. Disp. för Mariestads brännv.-bol. sed. 7r Styrelseordf. i Riksb. afd.-konto, verkst. dir. för Mariestad-Moholms j. n. v., mångårig led. af styr. i Mariest. sparb. o. länets hypot.-fören., af stadsf., drätselk. o. fattigv. hvarjämte inneh. andra offentl. uppdr.

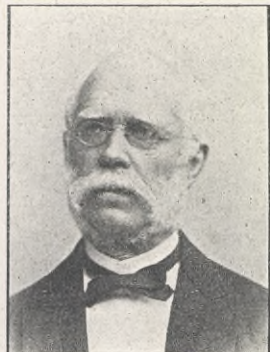
O. BLOMBERG.

50 år fyller den 29 juni boktryckaren Oriel Blomberg i Lindsberg. Mångårig ledamot af stadsfullmäktige, skolstyrelse, fattigvård m. fl. kommunala korporationer och kommittéer.

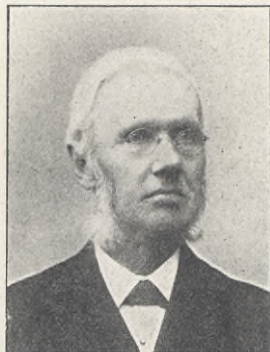
A. E. TÄCKLIND. †

Den 31 maj afled en af Hörby samhälles mest bemärkte män, handlanden A. E. Täcklind, 84 år. Intresserad skarpkytt, jordbrukare och kommunalman.

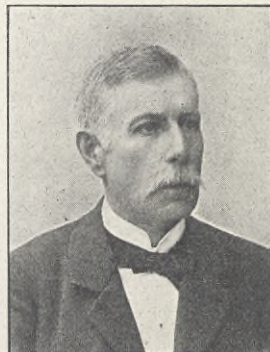
G. S. LÖWENHJELM. †

Den 19 juni afled i Stockholm lektorn och skriftställaren G. S. Löwenhielm, 83 år gammal. Stud. vid 17 år och sex år därefter till, där i mer än 40 år lärare i engelska och franska vid N. Element-skolan. I Evang. fosterlandsstift styrelse sedan 58 Översättare af andlig litteratur.

A. W. WALLERSTEDT. †

F. handlanden Anders Wilhelm Wallerstedt afled den 17 juni i Karlstad vid 79 års ålder. På sin tid led af stadsfullmäktige med flera kommunala uppdrag. Hög frimurare.

G. H. CARLGRÉN †

Den 5 juni afled i Falun ingenjören Georg Henrik Carlgrén, 69 år. Stud. ex. 55. Känd såsom framstående konsulterande ingenjör under flera år med specialitet inom såg- och tvåförädlingsbranschen, har han uppgjort ritningar till ett stort antal sågverk m. m.

Hennes hand sjunker ned igen, glider som ett visnadt, fallande blad längs hans arm.

Han tar den och kysser den hastigt, i förbigående.
— Nu Monika, är vagnen här!

* * *

Ett sjukrum vid en utländsk kurort. Solen får inte lof att tränga sig igenom de tjocka gardinerna, den får inte skimra öfver den döendes vaxbleka ansikte och famlande händer. Striden har stått hård mellan lif och död. Han vill inte dö från hustru och barn, från den rika, härliga tillvaron. Han är stark och ung ännu och hela världen står honom öppen. Men ändå vet han, att han icke får uppskof. Hvarken böner eller klagan hjälpa. Han har bedt läkarna gifva honom något, så att han i det längsta kan behålla medvetandet. Hans hustru och han ha så mycket att säga hvarandra. De ha dessa få år haft allt gemensamt; en timmes skilsmässa har för dem varit en evighet. Jublet öfver lyckan har så plötsligt stelnat på deras läppar, att det knappt hunnit vika ur

blicken. I hans famn har hon drömt dag från dag. Hennes kyssar har skänkt honom det bästa åter: stråfvandets entusiasm.

Hans hand söker hennes:

— Min — min egen!

Hon kan inte återhålla snyftningarne. Hon tänker, att hon borde tala vid honom om deras lille son, fråga honom om det o h detta, men begreppen smulas sönder i hennes hjärna. Det enda, som är henne klart, är läkarens dom:

— Endast några timmar kvar och — kanske ej det.

Förtviflad utbrister hon:

— Om jag finge följa dig, Gösta.

Aningen om ett leende lysar upp hans drag.

— Lilla älskade Rigmor! — — Jag vill smeka ditt hår.

Hon lutar sig öfver bädden. Hans fingrar orka icke stryka öfver de silkeslena lockarne.

— Hjälp mig, ber han ängestfullt. Älskade, älskade — — Händerna famla åno oroligt på täcket; ögonen stirra, skynda af dödsörkret. Hans själ ar-

Vår korrespondent insänder vidstående bilder, tagna från en by i närheten af Moskwa. På den ena visa de utmärklade kropparne hur ohyggligt de arma människorna, stora och små, lida; boskapen såld och all spannmål slut — intet finnes. Den andra bilden togs vid en stuga när prästen, enligt bruket i hungerstid, går omkring med "ikon" och "välsignar det dagliga brödet".

Efter fotografi

HUNGERSNÖDEN I RYSSLAND.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthm.—Gbg

betar med en flämtande ljusåglas intensitet att bevara intrycken, men han kan icke längre. Nuet och det förflutna sammansmälta. Han vet ej längre, hvem som sitter hos honom. Han är rädd, att det är hon, den andra. Hon, som han i ensamma stunder kallat sitt onda samvete. Han vill jaga bort henne. Hon får inte tränga sig emellan honom och hans ljufva Rigmor.

— Gösta — Gösta, hör du mig?

— Ja — ja.

Han stönar tungt, och hon förstår, att det lider mot slutet. En krampaktig fasa griper henne. Hon vill inte bli ensam . . . barnet! — Ja, hon har ju barnet . . . Men de ha alltid varit två om att älska det, två om de små bekymmerna och den stora glädjen, alltid två.

— Skall jag hämta Göran, frågar hon smekande.
— Göran.

Han minns fyra små grafvar, och han minns, att den käraste var lille Bos — — Hade han drömt allsammans, lefde Bo? Å, då vill han se honom — den förstfödde! Nej, det är nog inte så, hon hade sagt Göran . . . Göran . . . ?

Rigmor kastar sig öfver bädden och hon skriker i vända:

Han ser mig inte — han hör mig inte.

Då flamar själens utbrunna låga upp för sista gången, men den kan inte lysa starkt och klart. Fladdrande söker den en fast punkt. Tankar dallra som sköra strängar, ett hårdt grepp på dem och de brista.

Rigmors lidelsefulla gråt når honom som långt bort ifrån. Alla starka känslor ha mistat sin kraft i hans sinne. Han vet blott, att han vill trösta henne — så gärna trösta . . . han har delat så mycket med henne . . . och har han inte en gång gjort gränslöst ondt? . . . Nej, inte henne, som han älskar . . . älskar. Han hör gråten. Aldrig har hon gråtit, hans lifs gladaste solsken. — Det är den andras snyftningar, som störa honom. Han vill be henne om förlåtelse — vill — — — —

Han reser sig till hälften från kudden och ropar med rosslande stämma:

— Monika!

Så faller hufvudet tillbaka. Han är död.